

MENSTRVA COMPOSITA.

§. 120.

Sub compositorum menstruorum nomine nobis non ea solum veniunt, quae ex duobus vel pluribus simplicium, hactenus commemoratorum, menstruorum simplici ratione commixtis componuntur, sed ea etiam, quae ex iisdem quidem constant sed certa quadam proportionem et adeo arcte inter se coniuncta sunt, ut nova quasi simplicia esse videantur. Cum itaque ab his inprimis et ab illis etiam noua prorsus aut ad minimum mutata virtus expectanda sit, noua etiam remedia eorum adiumento parari posse, putandum est. Inter plura, quae arte producuntur, *menstrua composita*, nonnulla tantum, praecipua tamen, commemorare licebit. Primo igitur ad *menstrua salino-saponacea*, deinde ad *salino-oleosa*, tum ad *salino-spirituosa*, porro ad *oleoso-spirituosa*, tandem ad *salino-oleoso-spirituosa* attendamus.

CLAS-

C L A S S I S I.

MENSTRVA SALINO-
SAPONACEA.

§. 121.

Corpora ex oleo et sale, vtrisque his substan-
tiis arte coniunctis, composita inque aqua
et oleo quocunque solubilia, saponis sunt.

Minime vero quævis corpora, quæ partes oleo-
sas cum salinis arte connexas fouent, nomen
istud promerentur, nisi alterum illum characterem,
solubilitatem nimirum in aqua et oleo, simul
coniunctum habeant. Quæ enim ex sale et oleo

composita corpora aquæ coniunctionem amant
nec oleo simul se vniunt, ea quidem saponaceis
proxime accedunt sed substantiæ veræ saponaceæ non sunt. Iam vero in pluribus, quæ sa-
ponacea dicuntur, accidit, vt salinæ substantiæ

emineant, quapropter eiusmodi corpora aquæ
quidem se vniunt, non aequè oleo aut oleis qui-
busuis, hinc ob indolem diuersam aliud nomen

eis imponendum eaque salino-saponacea dicenda
sunt. Ad pharmaceutica menstrua spectant in-
primis, quæ ex spiritu vini et alcali fixo et ex
eodem spiritu et alcali volatili constare, scimus.

Ad prius genus pertinet tinctura antimonii tarta-
risata, tinctura Harveyana et spiritus vini tartari-
satus, licet non negandum sit, hunc ob abundan-
tes partes spirituosas et liberas adhuc salinas sub-

G 2

stantias

stantias ad salino-saponaceo-spirituosa referri posse. Ad posterius genus pertinet ossa Helmiontiana liquefacta et spiritus salis ammoniaci vinosus, licet iste itidem salino-saponaceo-spirituosis accenseri debeat.

§. 122.

Tinctura antimonii tartarifata particulas saponaceas cum alcalinis, sulphureis et regulinis coniunctas continet, et menstruum valde activum sistit. Per se exhibita fibram muscularem insigniter stimulat, gluten naturale valde attenuat, aquosas partes consumit, bilem attenuat et acriorem reddit, sanguinis fluiditatem auget et sero aquae tenuitatem inducit. Viscidum morbosum pituitosum, tenax, aquosum vel etiam acidum attenuat et ad euacuationem disponit, atque acidam humorum acrimoniam potentissime inuertit. In genere humorum quidem densitatem naturalem minuit, immo tollit et tenuitatem inducit, sed, aqueas partes nimis dissipando, siccitatem infert et corpus maxime irritabile reddit et ad alcaliescentiam disponit. Nocet haec tinctura, ubi corpus nimis irritabile est, humores vel nimis tenues vel nimis moti sunt; ubi viscidum atrabilarium et acris stimulus, ab euoluta inque motum ducta sanguinis parte oleosa productus, sanguini inhaeret. Coniunctionem amat corporum, quae stimulum acrem, amarum, exsiccantem linguae imprimunt, tuncque resoluentia sistit, quae in simul irritant et acido resistunt, quaeque pro diversa corporis dispositione vel diaphoresin vel diuresin

resin mouent. Cum oleosis corporibus et inprimis vnguinosis coniuncta, ratione stimuli, paululum mitefcit, sed ad resolutionem visceri pituitosi tenacis magis apta fit. Balsamis natiuis nupta remedia largitur, quae viscidam pituitam, in viis vrinariis inque pectore et glandulis haerentem, soluit. Caeterum cum oleis quibuscunque actiuus et corporibus resinosis resoluentibus coniungi potest, quippe quae attenuat, actionem eorum intendit, immo nouas vires iisdem saepe tribuit.

§. 123.

Eadem fere praestant, sed effectum multo mitiorem edunt tinctura Harueyana et tinctura Helmontiana. Haec enim ex particulis saponaceis, alcalinis et spirituosis constat, illa vero adhuc mitior itidem ex saponaceis sed paucioribus alcalinis composita est. Vtraque cum corporibus resoluentibus coniuncta remedia praebet, quae non nisi in morbis valent, vbi irritabilitas imminuta est, humores aqueis particulis et viscido pituitoso abundant, seu vbi simul acidum immixtum est. Omnia tamen, quae harum tincturarum ope parantur remedia, mitiora censenda sunt illis, quae tinctura antimonii tartarifata largitur.

§. 124.

Ad salino-saponacea etiam referendus est spiritus vini tartarifatus, qui, licet spirituofas partes adhuc contineat, indolem tamen spirituum inflammabilium maximam partem amittit. Stimulat quidem fibram muscularem, sed multo minori

G 3

cum

cum effectu et, rite paratus, per se quidem humoribus visciditatem inducit, sed cum aliis corporibus amaris resolventibus, stimulantibus, acris oleosis coniunctus remedia resolventia exsiccantia profert. Valet itaque, ubi remedia paranda sunt, quae viscidum aquosum primarum viarum destruunt, et irritabilitatem aliquatenus augent.

§. 125.

Offa Helmontiana liquefacta particulas salis volatilis cum spirituosis arte connexas continet, ita tamen, ut superfluae etiam alcalinae istis simul adhaereant. Ob naturalem particularum teneritudinem profundius corporis humani partes penetrat quam praecedentia menstrua alcalina, nequiquam tamen effectu tam constanti irritat, nec etiam humores eodem modo et effectu diu perdurante, ut illa solent, resoluit. Per se quidem considerata admodum irritat et valde pariter resoluit, illorum tamen respectu paulo remissius agit inque subtilissimos corporis canales profundius se insinuat. Praecipue viscidum aquosum, laxum, tenerius cum acido coniunctum inque subtilissimis canaliculis hospitans destruit; olea subtiliora euoluta magis insuper attenuat, cumque terreo et aqueo principio simul coniungit et corpus ad alcalescentiam disponit. Cum corporibus, olea subtiliora sountibus, per distillationem coniunctum istud menstruum, remedia largitur, quae viscidum pituitosum vel iners vel etiam acidum pectoris, viarum vrinariarum, glandularum et sub-

subtilissimorum vasorum, cum nervis proxime connexorum, destruant, quaeque indicantur, vbi dictum viscidum ob irritabilitatem imminutam moveri et ex corpore eliminari nequit.

§. 126.

Spiritus salis ammoniaci vinosus multo partiores partes saponaceas cum pluribus spirituosis et alcalinis coniunctas habet: magis ideo stimulat et exsiccat, neutiquam tamen coagulat, licet effectus resolutorius, respectu ossae Helmontianae, non adeo insignis esse videatur. Cum oleosis subtilioribus substantiis odoratis destillatus remedia dat, quae, fibram muscularem stimulando, viscidum aquosum attenuant et ad euacuationem disponunt, vel etiam ex parte tum per diuresin, tum per diaphoresin tum etiam per expectorationem euacuant. Acidum quoque morbosum destruant et motum peristalticum languidiorem excitant; hinc, vbi ob viscidum aquosum acidum digestio turbatur, eandem promouent. Caeterum in nervos agunt, et, vbi motus fluidi nervei ab eadem causa viscida irregularis est, aut vbi ob visciditatem sanguinis parcius fluidi nervei secretio deprehenditur, et motus inde irregulares producuntur, hos regulares rursus reddere valent.

CLASSIS II.
 MENSTRA SALINO-
 OLEOSA.

§. 127.

Haecce menstrua ex vnitis quidem particulis salinis et oleosis constant, minime vero particulas has intime mixtas habent. Pauca sunt eiusmodi menstrua, quae huc spectant, et inter salia media vnicum sal digestiuum *Syluii* oleosum tale menstruum suppeditat. Duplici modo dictum sal oleosum reddi potest; alter est, vbi particulae oleosae empyreumaticae cum salinis coniunguntur, alter vero, vbi particulae oleoso-balsamicae istis se vniunt. Hoc sal digestiuum oleosum balsamicum, illud vero sal digestiuum oleosum empyreumaticum vocatur.

§. 128.

Liquor salis digestiui oleosi balsamici lenem fibrae musculari stimulum applicat, humores corporis attenuat et oleosam eorum partem in motum ciet, minime tamen a reliquis seiungit. Viscidum pituitosum tenax tum iners tum acidum attenuat et ad euacuationem disponit et concrectiones praeternaturales, ex copiosis particulis terreis cum viscido pituitoso et substantia vnguino-fa coniunctis productas, resoluit inque vias vrinarias vim suam persaepe exercet. Cum balsamis natiuis, substantiis oleosis et vnguinoso-resinosis digestus vel ebulliens aromaticis affusus cumque iisdem postea digestus remedia praebet, quae
 in

in morbis, a laxitate solidorum et viscida aquo-
saque humorum temperie et torpidiori fluidi ner-
vei influxu prouenientibus inque dispositione ad
concretiones calculosas aliasque cum fructu exhi-
beri possunt.

§. 129.

Liquor salis digestiui oleosi empyreumatici
seu foetidi in pluribus cum praecedente conuenit,
praeter id, quod magis exsiccat et humores ve-
hementius commoueat. Praeterea motus spasti-
cos a viscido tenaci acido, subtilissimos canales
obsidente, excitatos tollit, dictumque viscidum
adeo attenuat, vt per varia colatoria euacuari pos-
sit. Prodesse imprimis videtur, vbi tale viscidum
vias vrinarias et in foeminis vterum occupat et
motus spasticos excitat. Cum corporibus oleo-
so-refinosis aut vnguinosi graueolentibus digestus
egregia remedia resoluentia antispasmodica in
morbis vteri et viarum vrinariarum frigidis, atque
vbi vermes in primis viis hospitantur, propinan-
da largitur.

CLASSIS III.

MENSTRVA SALINO- SPIRITVOSA.

§. 130.

Haec nobis sunt, quae et spirituosas partes
et salinas absque arcto connubio fouent,
ita, vt singulae commixtae partes natura-
lem fere indolem retineant, coniunctis tamen vi-
ribus in corpus soluendum agant, hocque sibi
G 5 vniant,

vniant, ipsae tunc mutantur, et non raro arctum denique connubium cum admixto corpore et inter se inuicem ineant. Eiusmodi menstrua, in corpus humanum ingesta, fibram muscularem stimulant et exsiccant; alia eorum humores corporis coagulant, alia eosdem resoluunt. Pertinent huc praecipue acida mineralia cum spiritu vini rectificato absque destillatione coniuncta; acetum vini non destillatum, cum spiritu vini mixtum, vel destillatum cum spiritu vini per destillationem coniunctum. Ad haec etiam spectant alcalia fixa soluta et spiritui vini admixta, deinde spiritus alcalini volatiles cum spiritu vini rectificato mixti, denique nonnulla salia media soluta et cum spiritu vini coniuncta.

§. 131.

Acida mineralia cum spiritu vini tanta in copia commixta, vt degustata linguam minime laedant, solidas partes stimulant et exsiccant, fluidas vero coagulant et putredini insigniter aduersantur. Cum melle vel saccharo gratiora facta tuncque cum radicibus sic dictis alexipharmacis oleoso-resinosis, amariusculis, acri sapore oleoso donatis vel etiam balsamicis digesta, remedia aduersus resolutionem putredinosam itidemque talia largiuntur, quae morbos primarum viarum, a laxitate solidorum et viscido pituitoso inertis, et a quosâ humorum colluue productos, infringunt. Dicta menstrua ob faciliorem praescriptionem iet cuitandam confusionem *Acida mineralia spirituosâ,*

tuosa, e. g. Acidum vitrioli, acidum nitri, acidum salis spirituosum vocari possunt.

§. 132.

Acetum vini spirituosum non destillatum, id est, acetum vini non destillatum cum spiritu vini simpliciter mixtum et digestum, fibram muscularem stimulat, tenuiores humores dissipat, circulum humorum absque insigni calore auget, humores resoluit, coagulatos diuidit, exsiccat et putredini, a causa praesertim inflammatoria ortae, aduersatur. Cum melle hocce menstruum edulcoratum tuncque cum substantiis, gratum aroma spirantibus et acriusculum saporem excitantibus, digestum remedia resoluentia, diuretica, antiputredinosa praebet et talia quidem, quae in neruos infimul agunt, fluidum nerueum afficiunt eiusque motum, a causa putrida irregularem factum, regularem reddunt, neruosque quasi roborant.

§. 133.

Acetum vini spirituosum destillatum, id est, acetum destillatum cum spiritu vini per destillationem coniunctum, vix partes vere oleosas sed plures acidas cum spirituosis coniunctas fouet. Hanc ob causam fibram muscularem magis stimulat, exsiccat inque eandem adstrictoriam vim exercet. Fluida magis densat, tantum non coagulat, eadem mouet, minime tamen oleosam partem ab aquea seiungit, ideoque, per se exhibitum, remedium calefaciens, exsiccans, antiputridum sistit. Caeterum cum iisdem substantiis, quibuscum acetum vini spirituosum non destilla-

tum

tum coniungitur, commisceri poterit: inprimis cum corporibus balsamicis roborantibus coniunctum remedia praebet, quae morbis, ab aquosa humorum colluue et imminuta irritabilitate ortis et putridis lentis medentur.

§. 134.

Liquor alcalinus spirituofus, ex sale alcalino soluto et spiritu vini parum adhuc phlegmatico compositus, in multis quidem cum menstruis alcalinis fixis, §. 90. 91. conuenit, tantam tamen fluiditatem non inducit, paulo magis vero stimulat et exsiccat. Hinc viscidum pituitosum aquosum cum acido coniunctum, in primis viis praecipue haerens, destruit, et acidum morbosum inuertit, bilem, ob hanc causam corruptam, corrigit et digestionem posthac promouet. Ob eandem rationem cum plantis et radicibus amaris balsamisque natiuis digestus resoluentia in morbis viscidis pituitosis acidis et remedia carminatiua in iisdem morbis proficua largitur.

§. 135.

Liquor alcalinus volatilis spirituofus, ex spiritu alcalino volatili et spiritu vini rectificato compositus vix vnquam cum ossa Helmontiana, §. 124. et spiritu falis ammoniaci vinoso conuenit, sed multa potius cum menstruis alcalinis volatilibus, §. 93. 94. communia habet. Ab his tamen in eo differt, quod magis stimulet, minusque resolvat, licet effectus resolutorius caeterum sat notabilis esse soleat. Cum aromaticis acrioribus fortisque odorem de se spargentibus digestus remedia

media exhibet, quae in morbis, vbi canales minimi a viscido pituitoso aquoso acido obstructi sunt, non sine fructu propinari possunt. Praeterea, vt praecedens, §. 134. digestionem adiuuat et acidum inuertit.

§. 136.

Salia media, soluta et cum spiritu vini mixta, menstrua praebent, quae in corpore humano quidem resoluunt; magis tamen quam salia media, cum dicto spiritu non coniuncta, stimulant, magis exsiccant minusque relaxant. Cum variis substantiis, gummosis, resinosis, oleosis, balsamicis, amaris, acris, odorantibus digesta remedia, certe praestantissima, carminatiua, diaphoretica, diuretica immo nonnulla purgantia dabunt.

C L A S S I S I V.

M E N S T R V A O L E O S O -
S P I R I T V O S A.

§. 137.

Menstrua oleoso-spirituosa appellamus, in quibus particulae oleosae subtiliores cum spiritu vini ita commixtae sunt, vt cum eodem, quoad aspectum, liquidum homogeneum constituere videantur. His vires stimulant, nervinae et commouentes insunt; solida ab iisdem exsiccantur, cohaesio augetur, fluida addensantur, a nonnullis fere coagulantur; interdum tamen

men fluiditas conseruatur. Putredini insuper egregie ista menstrua aduersantur et fluidi neruei defectum resarcire quasi videntur. Pertinent ad haec praesertim acida dulcificata et spiritus abstractitii.

§. 138.

Liquor anodynus mineralis, hactenus *Hoffmanno* inuentori seu potius correctori adscriptus, alias spiritus vitrioli dulcis dictus, ex singulari oleo aethereo et spiritu vini constat, vi neruina instructus est et anodynum sistit, vbi dolor ab imminuta solidorum cohaesione et glutine aquoso prouenit. Idem calidae debilitati medetur, vbi ea a defectu fluidi neruei orta est; hinc etiam putredini resistit, motumque circulatorium tum ob stimulum, quem fibrae muscolari applicat, tum ob appulsum fluidum nerueum, auget neque tamen aestum generat, cui potius aduersatur. Praeterea digestionem, ob laxitatem intestinorum et viscidum pituitosum, aquosum, iners neque vero acidum turbatam, promouet. Nocet vero, vbi viscidum tenax atrabilarium seu bilis acris, solidorum siccitas vel etiam rigiditas morbis causam dant. Cum oleis aethereis digestus vel cum iisdem quoque destillatus, aut super aromatica, gratum odorem spirantia, abstractus praestantissima remedia neruina praebet. Cum aromaticis, stimulum acriusculum et saporem amaricantem, seu subdulcem cum sensu adstrictorio in lingua excitantibus, digestus, carminatiua foeneratur; cumque bituminosis substantiis balsamis-

que

que natiuis tonico-neruina, in laxa solidorum compage proficua, exhibet.

§. 139.

Spiritus nitri dulcis eadem ratione, ob particulas oleosas attenuatas mutatasque et cum spiritu vini unitas, menstruum neruinum sistit, quod insimul diuresin mouet et flatus pellit. Humores efficacius quam liquor anodynus mouet, aestum tamen minuit et materiem morbificam in acutis morbis ad renes ducit perque vias vrinarias euacuat. Cum balsamis natiuis digestus diuretica antiputrida largitur, cumque oleis aethereis et resinosis stimulantibus subdulcibus coniunctus, carminatiua in morbis, a debilitate primarum viarum ortis, praebet.

§. 140.

Spiritus salis dulcis, rite paratus, itidem et remedium et menstruum neruinum, sed singulare iterum, praebet. Tanta quidem vis neruina, quae praecedentibus est, ei inesse non videtur, cum oleis aethereis tamen coniunctus vim hanc omnino acquirit, idque peculiare habet, quod putredini, quae a viscido pituitoso cum vnguinosa substantia coniuncto inque motum ducto oritur, resistat, inque vasis subtilioribus concretiones viscido-tartareas vel etiam calcareas soluat seu ad solutionem disponat. Hinc similes quoque concretiones in viis vrinariis ab eodem solui posse, sperandum est, imprimis si cum balsamis natiuis, in vias has agentibus, coniungitur.

CLAS:

CLASSIS V.

MENSTRVA SALINO-OLEOSO-
SPIRITVOSA.

§. 141.

Fluida haec menstrua sistunt, quae particulas oleoso-salinas cum spiritu vini coniunctas continent. Respectu particularum oleoso-salinarum resoluentem vim obtinent, respectu spirituosarum vero maiorem vim stimulantem et commouentem adipiscuntur. Per se exhibita fibram muscularem stimulant, eandemque, aquosas glutinis connectentis particulas dissipando, exsiccant. In humores corporis humani resoluendo agunt, ita tamen, vt aqueis particulis nimium dissipatis, oleosis vero maxime attenuatis inque motum ductis, motus humorum velocior excite- tur et fluiditas eorum insignis producat. Viscidum morbosum resoluunt et discutunt, immo profundius penetrant idemque ex subtilissimis canaliculis educunt: quare etiam fieri solet, vt antispasmodicam virtutem non raro praestent. Si oleoso-salinae particulae ex alcali volatili et oleo aethereo constant, subtilissimum acidum cum viscido subtilissimo coniunctum destruunt. Sin vero acidum oleo vnitum est, tunc certe materiem putridam, neruis inhaerentem, mouent et dissipant. Sique demum salia media, cum oleis coniuncta, vsurpentur, viscidum, varii generis re-
solui

solui poterit. Itaque triplex enascitur horum
menstruorum differentia; primo ad salia volatilia
oleosa liquida, deinde ad acida oleoso-spirituosa,
tandem ad salia media oleoso-spirituosa respicien-
dum est.

§. 142.

Salia volatilia oleosa liquida ex alcali vola-
tili oleo aethereo et spiritu vini componuntur.
Licet vero eiusmodi compositio primo intuitu
corpus saponaceum sistere videatur, particulae ta-
men oleosae et spirituosae inprimis eminent;
quare dicta fluida singulare menstruum constituunt.
Insigniter haec menstrua partes corporis humani
penetrant, *fibram muscularem* valde stimulant,
oleosam humorum partem exagitant, quiescen-
tem mouent et insignem resolutionem praestant,
ita tamen, vt dissipatis partibus tenuissimis sem-
per exsiccant, corpusque ad alcalescentiam di-
sponant. Quapropter non nisi in eo casu pro-
sunt, vbi insignis solidorum laxitas et imminuta
irritabilitas est, vbi humores aqua, cum terreis
particulis iuncta, abundant, et oleosa humorum
pars in viscida illa aqua sepulta quasi haeret. Iu-
uant porro ista menstrua, si memoratum viscidum
acidam acrimoniam subtilissimam coniunctam
habet, idque neruorum canaliculis inhaeret;
tunc saepe antispasmodicam vim exercent. Si
igitur salia volatilia super oleum empyreumati-
cum rectificantur cumque spiritu vini coniungun-
tur, menstruum obtinetur, quod cum substantiis
oleoso-vnguinosis, seu vnguinoso-resinosis vel

H

etiam

etiam gummi-refinis graueolentibus combinatum antispasmodica remedia fistit, quae hominibus laxioris habitus et viscido aquoso vel etiam acido plenis conducunt, inque morbis, a tali causa ortis, proficua sunt.

§. 143.

Acetum oleoso-spirituosum, id est, acetum destillatum cum oleo aethereo et spiritu vini mixtum fluidum praebet, quod valde penetrat, viscidum pituitosum vnguinosum corrigit, atque enatum inde putridum destruit, itidemque a simili materie nervos liberat. Stimulat quidem fibram muscularem et oleosam humorum partem mouet, sed, resoluendo humores et oleosam eorundem partem cum aquea coniunctam seruando, motum humorum absque aestu auget et diuresin promouet. Cum balsamis natiuis digestum remedium praebet, quod in vrinarias vias agit, quodque materiam viscidam vnguinosam inque putridam iam degenerantem destruit, vias abstergit et sanat. Cum substantiis resinoso-balsamicis coniunctum remedia dat, in morbis vteri putridis cum successu propinanda.

§. 144.

Salia media oleoso-spirituosa, id est, salia media oleosa cum spiritu vini coniuncta, lenem stimulum fibrae musculari applicant et humores moderate attenuant, eorumque densitatem minuunt, ita tamen, vt motus eorum naturali paulo magis auctus reddatur. In varias spissitudinis humo-

humorum species agunt, et viscidum tum vnguinofum, tum aquosum tum etiam inflammatorium attenuant et ad euacuationem disponunt. Minime vero omnia salia media oleoso-spirituosa reddi possunt, sed nonnulla tantum et ea inprimis, quae spiritus vini connubium amant. Sic liquor terrae foliatae tartari, cum spiritu vini et oleo aethereo digestus, tale menstruum praebet, quod cum substantiis gummoso-resinosis coniunctum viscidum vnguinofum et pituitosum iners resoluit. Liquor nitri flammantis oleosi, cum spiritu vini commixtus, postea cum gummoso-resinosis substantiis digestus remedium sistit, quod in morbis inflammatoriis, in quibus impetus sedatus et materies morbi impacta, quam primum fieri possit, resoluenda est, cum successu propinari, censemus. Sal digestiuum *Sylui* balsamicum solutum, cumque spiritu vini oleoso mixtum, remedium praebet, quod viscidum tenax, siccum quasi, attenuat et ad solutionem et euacuationem disponit. Liquor cornu cerui succinatus, sal ammoniacum liquidum empyreumaticum et sal digestiuum empyreumaticum, cum spiritu vini si coniungantur, menstrua dabunt, quae cum substantiis graeolentibus oleoso-vnguinosis aut vnguinoso-resinosis digesta in morbis auxilium ferunt, vbi a viscido vnguinoso subtiliori spasmi excitantur, seu vbi ataxia spirituum a quiescente nimis parte oleosa sanguinis et laxitate solidorum insigni suboritur.

§. 145.

Haec de menstruis in pharmacia adhibendis
 sufficiant. Plura quidem addi potuisse, non ne-
 gamus, sed praecipua tantum adducere, animus
 fuit. Multa sane, immo plura per artem exco-
 gitari inque vsum pharmaceuticum conuerti pos-
 se, dubitandum non est, et optandum omnino,
 vt vires menstruorum tum simplicium tum com-
 positorum, respectu artis pharmaceuticae et me-
 dicinae nondum *satis cognitae*, *vlterius exploren-*
tur et egregia haec doctrina, vtilitate nunquam
 destituta, quantum fieri possit, perficiatur. Sic
 enim noua remedia, nouis causis morborum, in
 dies fere incrementibus, opponenda obtineri pos-
 se, certo persuasi sumus.

SECTIO